

Teatrul de Revistă și Comedie „Ion Vasilescu”

HANUL PIRAȚILOR

de I. Grinevici

I. Grinevici nu e un debutant în dramaturgie. Acum vreo douăzeci de ani, la începuturile noastre, el a surprins plăcut publicul cu *Masca lui Neptun*, o comedie satirică remarcabilă — pe atunci — pentru curajul ei demascator. A doua comedie, muzicală aceasta, *Domnișoara din Sighișoara*, nu s-a mai situat la nivelul lucrării de debut. Înainte de a încerca să examinăm această a treia încercare, să ne amintim că autorul ei, gazetar de profesie, a susținut vreme îndelungată o rubrică cotidiană a faptului divers, a aceluși domeniu adică unde, prin forța lucrurilor, ești dator să te afli în chip permanent și nemijlocit „in medias res”, în miezul vieții de zi de zi, cu mai măruntele sau mai mărețele ei evenimente. Poziția unui scriitor de asemenea formație e, evident, la antipodul turnului de fildeș: totodată, nu problemele teoretice, sau debaterile de idei vor fi genul său de creație. În peisajul general al unui repertoriu, asemenea lucrări nu pot însă lipsi: publicul le dorește, are nevoie de ele, de când lumea: la marile sărbători dionisiace de primăvară, cutremurătoarele tragedii ale atrizilor le erau prezentate atenienilor în spectacol „coupé” cu cele mai savuroase comedii.

Pentru a realiza o bună comedie, autorul nostru are așadar o zestre bogată: cunoașterea vieții și o agerime de condei specifică gazetarului de cotidian. Viociunea replicilor încintă în spectacolul de la Teatrul „Ion Vasilescu”, ca și culoarea limbajului — nu numai acea culoare de un gust, poate, îndoielnic, obținută din stălcirea unor cuvinte, ci aceea care (spune-mi cum te exprimi ca să-ți spun cine ești) dezvăluie caracterul unui personaj: „serviți un ton”, „nu vrei să ieși cu mine în oraș fiindcă ți-e rușine (gest spre capotul de mătase) cu nivelul meu” etc., sint ziceri care denunță fulgerător un personaj vulgar, lipsit de cultură, ahornic însă de „distincție” și de vorbe poletice.

Și totuși, *Hanul piraților* nu mulțumește. Pricinile, cred, sînt două, una ținînd de meșteșug și cea de-a doua de însăși servitutea faptului divers. Dar să le luăm pe rînd. Un „șmecher de București”, după ce

Ion Duțu și Florin Crăciunescu

a avut un stand de gogoși, a fost responsabil la o frizerie etc. unde, firește, a băgat cu încredere mîna în teighea, a ajuns directorul unui complex turistic, loc în care, împreună cu toată echipa (șef de sală, contabil etc) își continuă îndeletnicirea preferată. „Spatele” îi e asigurat de socru-său, director la trust, personaj cu o solidă platformă de relații și de influențe, care, însă, e la rîndul lui un escroc de mare anvergură. Și poate că banda de la Hanul piraților și-ar fi desfășurat liniștit activitatea pînă în zilele noastre, dacă tata-socru nu ar fi sărit peste cal: încredințindu-i-se spre experimentare o invenție privind o frapieră cu baterii, el și-o însușește și o vinde nu știu căror fabrici de frigiderere din provincie, interesate să nu li se afecteze, astfel, producția. Și în clipa asta nu poți să nu rămii cu gura căscată: cum e cu puțință una ca asta în țara noastră? Care e directorul de întreprindere industrială socialistă care să-și apere cu asemenea mijloace planul și din ce bani a plătit el prețul escrocheriei? Din buzunarul lui? E aici un transplant de practici — frecvente — în lumea capitalistă care nu

numai că generează un monstru de logică, dar pun întreaga intrigă sub semnul artificialului.

Și astfel ajungem la cel de-al doilea neajuns. Pentru ca faptul divers să devină produs de artă este necesară o anume desprindere, o anume punere în perspectivă a „banalului” cotidian. Or, rezolvată cu asemenea soluții puerile ca aceea pomenită mai sus, cu personaje devenite adevărate chipuri de „commedia dell'arte”, ca bătaiosul și principalul președinte de sindicat, sau dimpotrivă, neverosimile, ca la fel de bătaioasa secretară a directorului, care-l ceartă pe acesta că... refuză să primească pe oamenii muncii, rezolvată, zic, cu asemenea soluții, desprinderea nu se poate realiza; racheta rămîne la sol.

La solul unei comedii agreabile, unde publicul se amuză cu bonomie pe seama matrapazlicurilor unor chelnerași; autorul ne rămîne dator cu o lucrare mai bine încheată (și dovadă că știe s-o facă nu e numai ingenioasa soluție dramatică a personajului Traian Mosorel) și cu o mai bogată cuprindere de semnificații.

Regia (Nicolae Frunzetti) are meritul — în aceste condiții e un merit — de a nu fi căutat să dea spectacolului profunzimi ce nu există, ei de a fi păstrat tot timpul ritmul alert, potrivit badineriei textului. Prezență — ca de obicei masivă și prestigioasă, artistul poporului Al. Giugaru (Grigore Burcă) ni s-a părut însă că a pornit prea „de sus” în primele scene, nemaiavind pe urmă unde urca. Delicioasă Michaela Dumbravă (Zenița Ene) în rolul soției unui parvenit, rostind cu voluptate, dar și cu simțul măsurii un text generos în poante de varii calități. Un șef de sală (Nicu Cîrlig) servil, rapace și timorat a creat cu deosebit firese Ion Duțu. În rol Mircea Constantinescu Govora (Sticlaru), Sorin Gheorghiu (Fănică Ene) și Dinu Cezar (Traian Mosorel). Parec ei înșiși jenați de partiturile de care au avut parte Doina Tamaș (Mira), Iulian Marinescu (Polizache) și Florin Crăciunescu (Călinescu). Un cuvînt de laudă pentru decorul arh. Igor Skakun) din actul I, unde nefuncționalitatea aripilor canapelei și fotoliilor au sugerat perfect opulența agresivă și vulgară a proprietarilor lor.

Teatrul „Bacovia” din Bacău

FEMEIA FERICITĂ de Corneliu Leu

Nu, *Femeia fericită* nu este titlul piesei pe care am văzut-o la Bacău, nu este nici *Femeia îndărătnică*, nici *Văduva veselă*; nu este adică, acea inscripție care, așezată în fruntea unei cărți sau a unui capitol, ne avertizează despre esența conținutului său, pentru că problema Corneliei, medic cu binemeritate succese în profesie, soție a tovarășului prim de la județ, mama unui fecior frumos, reușit printre primii la balaureat, viețuind într-un apartament elegant și împodobit cu gust, „nefericită” însă în viața de familie, fiindcă zisul fecior i-a fugit de acasă neînțelegîndu-se cu taică-său, această minoră, în ultimă analiză, problematică nu constituie, decît poate doar în înțelesul terminologiei numismatice, *id est* de succes de casă, titlul lucrării dramatice a lui Corneliu Leu. Adevăratul conflict este unul mai bărbătesc și mai autentic. La serbarea absolvenților, lui Dan i se strecoară învinuirea că succesele sale nu i s-ar datori atît lui, cît faptului că este fiul cui este: prilej pentru tînărul erou de a iscodi, pesemne, și de a afla că taică-său, tovarășul Gherasim, aflat de douăzeci de ani la conducerea județului, nu este chiar „bronzul” pe care și-l imaginează el. Cu încuviințarea lui Gherasim, ori numi la umbra puternicei sale personalități, se petrecuseră, pare-se, și unele fapte regretabile — de pomenit nu ni se pomenește, concret, nici una, decît „înlăturarea” (dramatic rămasă în aer) a unui oarecare Trușan — ale căror dimensiuni, neîsemnate, în realitate, la scara uriașei involburări a istoriei contemporane, i se par tînărului, care n-a cunoscut decît rezultatele benefice ale „puterii”, atît de detestabile, încît îl determină la o brutală înfruntare cu „bătrînul” și la o deopotrivă de brutală, dar și romantică, ruptură cu familia: el va fugi, împreună cu draga sa Ileana, pe un șantier, unde v-a căuta să răzbească și să se afirme sub un nume de împrumut. A doua latură a dramei ne înfățișează înfruntarea între Gherasim și ceva mai tînărul său adjunct, Andronic, om al unor metode mai „moderne”, dibaci posesor de relații la forurile tutelare și susținător al unor procedee mai „realiste”, cu ajutorul cărora cifrele de plan și realizarea acestora se rezolvă și se judecă, în ultimă instanță, tot cu cifre, mai puțin decît cu